

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-162 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-57/1163-444
Karar Tarihi : 2.9.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Murat AYBER, Sinan BOZKUŞ

C. BAŞVURAN : Vedat PARLAK
Etlik Eski Otobüs Garajı No:91 Keçiören/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

20 **YAPILANLAR** : - Nallıhan İpek Turizm Nak. ve Petrol Tic. Ltd. Şti.
Aliağa Mh. PTT Arkası No:1 Nallıhan/Ankara
- Han-Tur Turizm Nakliyat ve Tic. Ltd. Şti.
Aliağa Mh. PTT Arkası No:1 Nallıhan/Ankara

E. DOSYA KONUSU : Nallıhan İpek Turizm Nak. ve Petrol Tic. Ltd. Şti. Nallıhan (İpek Turizm) ve Han-Tur Turizm Nakliyat ve Tic. Ltd. Şti. (Han-Tur)'nin başvuru sahibini pazar dışına çıkarmak için birlikte davrandıkları iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuru dilekçesinde, Ankara Nallıhan'da faaliyet gösteren Nallıhan İpek Turizm ile Han-Tur tarafından şikâyetçiyi pazar dışına çıkarmak için birlikte davranıldığı iddia edilmiştir. Şikâyetçi önceki tarihlerde aynı teşebbüsler aleyhine üç kez daha başvuruda bulunmuştur:

30 - 15.1.2009 tarihli ilk başvuruda, Ankara-Nallıhan arası yolcu taşımacılığı yapan İpek Turizm ve Han-Tur'un uyumlu eylem içinde hareket ettikleri ve hâkim durumlarını kötüye kullandıkları öne sürülmüştür.

40 Kurul, 22.4.2009 tarih ve 09-17/383-91 sayılı kararında şikâyet edilen teşebbüslerin birbirlerinin acenteliklerini yapmalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle, aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde bu duruma son verilmesi yönünde görüş bildirilmesine karar vermiştir. Taraflar Rekabet Kurulu'nun görüşü üzerine karşılıklı acenteliklerine son vermiş ve durumu Kurum'a bildirmişlerdir. Söz konusu bildirim Kurul'un 24.6.2009 tarihli toplantısında görüşülerek, 22.4.2009 tarih ve 09-17/383-91 sayılı Kurul kararının gereğinin yerine getirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Hakkında önaraştırma yürütülen tarafların karşılıklı acentelik hizmeti yürütmeleri dışında kalan; ortak yazıhane kullanılması ve bir adet aracın (otobüs) biri tarafından diğerine kiralık olarak verilmesi içeriğindeki diğer hususlar ise Rekabet Kurulu tarafından soruşturma açılmasına gerek olmayan iddialar olarak değerlendirilmiştir. Yine de, 4054 sayılı Kanun'un 9/3. maddesi uyarınca rekabet ihlallerine son vermeleri için yazılı görüş alan taraflar, ortak kullana geldikleri yazıhaneyi bir duvarla ikiye ayırmışlar ve durumu Kuruma bildirmişlerdir.

- 12.6.2009 tarihli İkinci başvuruda, İpek Turizm ve Han-Tur'un Kurul'un 22.4.2009 tarih ve 09-17/383-91 sayılı kararının gereğini yerine getirmedikleri iddia edilmiştir.

50 - Takiben yapılan 28.8.2009 tarihli üçüncü başvuruda, aynı şikâyet edilenlerin eylemlerine son vermeyerek sürdürdükleri ve pazar paylaşımı içinde buldukları iddia edilmektedir. Bunun üzerine başlatılan ilk inceleme ve önaraştırma süreçlerinin nihayetinde alınan 25.11.2009 tarih ve 09-57/1391-344 sayılı Karara göre şikâyet reddedilmiştir. Şikâyetçi anılan bu Kurul Kararının bozulması istemiyle Danıştay nezdinde dava açmıştır.

60 - 26.5.2010 Tarihli dördüncü başvuruda, değinilen teşebbüslerin otobüs hareket saatlerini günlük değiştirdikleri, söz konusu teşebbüslerin gelirlerini ve/veya zararlarını bölüştükleri, İpek Turizm'in 06 NAZ 52 plakalı aracını Han-Tur'a kiralık verdiği ve rakip iki firmanın pazarın yapısını değiştirerek tekelleşme eğiliminde oldukları iddiaları yer almıştır. Söz konusu başvuruda özetle; İpek Turizm ve Han-Tur'un Ulaştırma Bakanlığı Bölge Müdürlüğü'nce belirlenen zaman tarifelerine uymadıkları, bu teşebbüslerin aynı yazıhanede aynı personelle çalıştıkları ve birbirlerinin araçlarını kullandıkları, bilet fiyatlarının aynı olduğu ileri sürülmüş; bu iddialar rakip olan teşebbüslerin birlikte tekelleşme eğilimleri içinde oldukları hususlarına yer verilmiştir.

70 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 26.5.2010 tarih ve 4174 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 24.6.2010 tarihli ve 2010-4-162/İİ-10-256.MOA sayılı İlk İnceleme Raporu, 1.7.2010 tarih ve 10-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 10-47/888-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 19.8.2010 tarih ve 2010-4-162/ÖA-10-174.MA sayılı Önaraştırma Raporu 24.8.2010 tarih ve REK.0.08.00.00-110/337 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-57 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

1. 25.11.2009 tarih ve 09-57/1391-344 sayılı Kurul Kararı'nın iptali istemiyle Danıştay 13. Dairesi nezdinde açılan ve derdest bulunan Dava'nın içeriği olan konular hakkında bir karar alınmasına gerek bulunmadığı;

80 2. İpek Turizm tarafından üç adet otobüsün rakibi konumundaki Han Tur'a kiralanması eyleminin, Raporun hazırlandığı tarih itibarıyla 4. madde ihlali kabul edilmesinin yerinde olmayacağı ve bu doğrultuda 4054 sayılı Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı,

3. Bununla birlikte, İpek Turizm'in otobüslerinin külliyen Han Tur'a kiralanması ile başlayıp süregelen durumun 4 ayı geçmesi durumunda eylemin bir devralma işlemi olarak değerlendirilip 4054 sayılı Kanun'un 11. maddesi hükümleri çerçevesinde işlem yapılacağına taraflara bildirilmesi gerektiği

hususlarına yer verilmiştir.

90 Raporda yer alan, raportör Sinan BOZKUŞ'un ayrık görüşünde ise; aynı konudaki şikâyetler hakkında yakın zamanda alınan üç adet Rekabet Kurulu kararı ve en son alınan 25.11.2009 tarih ve 09-57/1391-344 sayılı karar üzerine, Danıştay nezdinde açılan davanın halen sonuçlanmadığı göz önüne alındığında, başvuru konusu iddialarla ilgili olarak yeni bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı sonucuna varıldığı belirtilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

100 Haklarında önaraştırma yürütülen tarafların faaliyetleri dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "otobüs ve midibüs ile şehirlerarası yolcu taşıma hizmetleri" pazarı olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Önaraştırmaya konu şehirlerarası yolcu taşıma şirketlerinin, faaliyetlerini Nallıhan merkezli hatlarda sunmaları sebebiyle, ilgili coğrafi pazar "Ankara-Nallıhan karayolu yolcu taşıma hattı" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Tespit ve Değerlendirme

110 Şikâyetçi tarafından 25.11.2009 tarih ve 09-57/1391-344 sayılı Kurul Kararı'nın iptali istemiyle Danıştay 13. Dairesi nezdinde dava açılmış olup, dava halen derdesttir. Mevcut durumda, Danıştay aşamasındaki davanın sonucu belli olmadan aynı konuya ilişkin yeni bir inceleme gerçekleştirilmesi yerinde olmayacaktır. Başvuruya konu olup, dava kapsamı dışında bulunan tek eylem, hakkında önaraştırma yürütülenlerden birinin otobüs filosunun tamamını diğer firmaya kiralık olarak devretmiş olmasıdır. Daha önce başvuru konusu yapılan, filodaki bir aracın rakip dahi olsa üçüncü bir teşebbüse kiraya verilmesi ile filonun tamamının rakip teşebbüse kiraya verilmesi arasındaki fark rekabet hukuku açısından önemlidir.

Esasen, bu devir, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal olarak değerlendirilmemekle birlikte, akdedilen kira sözleşmelerinin ne kadar süreyi kapsayacağını taraflarca dahi bilinmemesi de dikkate alınarak, aynı Kanun'un 7. maddesi anlamında yoğunlaşmaya yol açan bir işlem olarak değerlendirilmiştir.

120 J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. 25.11.2009 tarih ve 09-57/1391-344 sayılı Kurul Kararı'nın iptali istemiyle Danıştay 13. Dairesi nezdinde açılan ve görülmekte olan Dava'nın içeriği olan konular hakkında karar tesis edilmesine yer olmadığına,

2. Nallıhan İpek Turizm tarafından üç adet otobüsün rakibi konumundaki Han Tur'a kiralanması eylemine yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına,

130 3. Bununla birlikte, Nallıhan İpek Turizm tarafından otobüslerinin külliye Han Tur'a kiralanması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek bir işlem olduğu, bu sebeple bildirim formu ile Rekabet Kurumu'na başvurulması veya kiralama işlemine son verilmesi gerektiği, aksi

10-57/1163-444

takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem yapılacağı hususunda taraflara görüş bildirilmesi konusunda Başkanlığın görevlendirilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.